

Předvědecká práce

Vliv politického procesu s Dr. Miladou Horákovou na vývoj české demokracie.

Memento procesu pro 21. století.

zpracovala

Anetta Podivínská 6.A

Vedoucí práce: Mgr. Jan Pils

Praha, duben 2019

Předmluva

Téma trvalého nebezpečí demontáže demokratické společnosti a vzniku totalitních systémů, pošlapávajících základní lidské hodnoty a práva, zneužívajících lidi k sobeckým mocenským zájmům, jsem si vybrala z důvodu generačního přesahu v naší širší rodině, která byla pro vlastenectví a částečně původ perzekuována jak za nacistické, tak i za komunistické totality. A právě aktuální politické postoje a názory Mgr. Marty Semelové a části dnešní KSČM na proces s Dr. Miladou Horákovou a jeho širší společenské implikace, které jsem srovnávala s autentickými zážitky mých prarodičů a nepřímo i rodičů, byly pro mě důvodem k zamyšlení nad nebezpečími pro naši dnešní demokracii, pro nás osobně, tady a teď. Také k zamyšlení nad metodami a postupy, které nedemokratické síly a struktury používaly a používají, protože jen rozpoznáním nebezpečí je možné účinně čelit tak, abychom i my, další generace, dostáli rodinné tradici, abychom obstáli se ctí.

Velké poděkování za pomoc a podporu patří především jednomu z našich hlavních odborníků na toto historické a společenské téma, Dr. Vladimíru Handlovi z Ústavu mezinárodních vztahů a Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, který mně byl při psaní této práce nápomocen odbornými radami, odkazy, prameny a také mnoha širšími kontextuálními informacemi.

Abstrakt

Text je analýzou manipulativních mediálních a veřejných dezinformačních metod a konstrukcí používaných v monstrprocesu s Dr. Miladou Horákovou k demontáži svobodného myšlení a demokratických hodnot ve společnosti a ve vztazích mezi lidmi při nástupu komunistického totalitního režimu v 2. polovině 20. století v Československu, a správně formalistického, politicky korektního a současného mediálního přístupu k tomuto tématu dnes. Ukazuje možnosti zneužívání státních institucí a politických stran, mnohohrstevnaté korupce a zneužívání psychologických metod a postupů k plíživému vytváření nedemokratických správních struktur, následně používaných k prosazení mocenských, politických či finančních zájmů. Zdůrazňuje hodnotu pevné individuální mravní, humanistické integrity, vlastenectví a základních hodnot demokracie v protikladu s totalitní mravní zvráceností. Prokazuje nereformovatelnost komunistické a nepřímo jakékoli totalitní ideologie ve srovnání padesátých let 20. století a dnešní politické reality na reflexi konkrétních postojů tehdejší KSČ a dnešní KSČM k procesu s Dr. Miladou Horákovou a na politickém vývoji a substanti KSČ a KSČM. Ukazuje také manipulativní a demokracii ohrožující nebezpečí pro současnou i budoucí generaci a motivuje k zamyšlení se nad těmito nebezpečími, na jejichž zvládnutí si musí každá generace sama aktivně nalézat nástroje a metody, aby nebyla zavedena do některé z forem mnohdy zprvu a zdánlivě lákavé, ale v důsledku drtivě zhoubné společenské totality.

Abstract

Der Text ist sowohl eine Analyse manipulativer medialer und öffentlicher Desinformationsmethoden und Konstruktionen, die in dem Monsterprozess mit Dr. Milada Horáková zur Zerlegung des freien Denkens und der demokratischen Werte in der Gesellschaft und in den zwischenmenschlichen Beziehungen, in der Zeit des Antrittes des kommunistischen totalitären Regimes in der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts in der Tschechoslowakei verwendet wurden, als auch eine Analyse des verwaltungsformalistischen, politisch korrekten und medialen Ergreifens dieses Thema in der Gegenwart. Dieser Text zeigt die realen Möglichkeiten des Missbrauchs der staatlichen, öffentlichen Institutionen und politischer Parteien, der vielschichtigen Korruption und der psychologischen Methoden und Vorgänge zur schleichenden Schaffung nichtdemokratischer Verwaltungsstrukturen, die folglich zur Durchsetzung der Macht-, Finanz- und Politikinteressen verwendet werden. Der Text betont und unterstreicht die Werte einer festen individuellen moralischen und humanistischen Integrität, des Patriotismus und der Grundwerte der Demokratie, im Gegensatz zu der totalitären Moralverwerfung. Es wird die Nichtreformierbarkeit der kommunistischen und ferner auch jeder anderen totalitären Ideologie nachgewiesen, auf dem Vergleich der 50. Jahre des 20. Jahrhundert und der heutigen politischen Realität, im Hintergrund der konkreten Stellungnahmen der damaligen Kommunistischen Partei der Tschechoslowakei und der heutigen Kommunistischen Partei Böhmens und Mährens zum Prozess mit Dr. Milada Horáková, und aufgrund der politischen Entwicklung und der Substanz dieser beiden Parteien. Es wird weiter auch auf manipulative und Demokratie gefährdende Gefahren hingewiesen, insbesondere für die gegenwärtigen aber auch kommenden Generationen. Es wird zum Nachdenken über diese Gefahren geleitet, zu deren Bewältigung jede Generation selbst aktiv die Werkzeuge und Methoden finden muss, um nicht in irgendeine Form der zuerst und anscheinend verlockender, jedoch in der Folge einer bösartigen gesellschaftlichen Totalität gezogen zu werden.

OBSAH

PŘEDMLUVA	2
ABSTRAKT	3
1 ÚVOD	7
2 DR. MILADA HORÁKOVÁ A JEJÍ PROCES	9
2.1 Osobnostní profil Dr. Milady Horákové	9
2.2 Bojovnice za rovnoprávnost, solidaritu, svobodu a demokracii.....	11
2.3 Pochopení komunismu a konflikt s Moskvou	12
2.4 Mluvčí demokratických stran, ilegality, protikomunistický odboj	13
2.5 Příprava monstrprocesu	14
2.6 Soudní proces, manipulace veřejnosti	16
2.7 Poprava a protesty demokratického světa	17
3 MEDIÁLNÍ OBRAZ PROCESU S DR. MILADOU HORÁKOVOU V ROCE 1950 V ČSR.....	19
3.1 Organizace propagandy v době procesu	19
3.1.1 Metody a cíle masové propagandy	20
3.1.2 Metajazyk mediální kampaně	21
3.2 Výsledná manipulace veřejného mínění	23
4 PROCES DR. MILADY HORÁKOVÉ PO SAMETOVÉ REVOLUCI 1989	25
4.1 Reflexe procesu s Dr. Horákovou ze strany KSČ	25
4.2 KSČM a Milada Horáková, milníky neuskutečněné politické sebereflexe strany	25
4.2.1 Vznik KSČM a její postoj ke KSČ	27
4.2.2 Marta Semelová a její postoj k Miladě Horákové, občanské, právní a politické reakce	28

5	POZICE KSČM NA POLITICKÉ SCÉNĚ.....	34
6	ZÁVĚR.....	40
7	SEZNAM LITERATURY.....	41
7.1	Primární literatura.....	41
7.2	Sekundární literatura.....	42
	EIDESSTATTLICHE ERKLÄRUNG.....	44

1 Úvod

Jsou totalitní a demokracii ohrožující ideologie a systémové pokusy o ovládní společnosti uzavřenou historickou zkušeností, která se nás už netýká, nebo představují nebezpečí i dnes, i pro nás? Konkrétní historické události jsou nejlepší příklady k poučení pro současnost, zvláště když jsou i v současnosti živým tématem. Právě proto se v tomto smyslu jeví jako navýsost vhodné téma justiční vraždy-politického procesu s Dr. Miladou Horákovou, který má i dnes aktuální společenské a politické konotace. A právě otázky systémových podobností a pokusů o politickou manipulaci se společností, s jejími hodnotami a vztahy, jsou předmětem této práce, která úmyslně neobsahuje chronologii a podrobnou faktografii procesu, jež jsou detailně popsány, zdokumentovány a zanalyzovány v širokém spektru odborné literatury.

Základní vymezující otázkou jsou tak z praktického pohledu dnešní generace mladých lidí, společenské implikace procesu s Dr. Miladou Horákovou pro současnou společnost a identifikace možných ohrožení naší demokracie na pozadí historické společensky i navýsost lidsky tragické systémově politicky a organizačně připravené a řízené zkušenosti z Československa z 50. let minulého století.

Aby bylo možné dojít k hlavnímu cíli práce, k poučení z totalitních metod a jejich aplikací, pro současnou společnost, bylo nutno nastudovat nejen odbornou literaturu a dobové články, především v tehdejších deníku Rudé právo, ale také letáky, aktivistické brožury KSČ a svědectví současníků. Nezbytná byla také analýza podstaty, členské základny a elektorátu KSČ, resp. KSČM a také vnitřní dynamiky vývoje (či spíše ideologické stagnace) této politické strany.

Mediální analýza současného tisku, a hlavně elektronických médií pak umožnila rozkrýt manipulativní techniky, které současná KSČM používala v tématu procesu s Dr. Horákovou, včetně slabých stránek značně formalizovaných soudních procesních postupů, občas se vymykajících selskému rozumu a dbajících více formální litery zákonů než jejich smyslu, který měl zákonodárce (Parlament) při jejich tvorbě na mysli.

Z provedených analýz lze na podkladě shora uvedených pramenů očekávat přesvědčivá zjištění, že KSČM jako ideová pokračovatelka KSČ prošla sice částečnou obměnou elektorátu i členské základny, avšak je ve svém ideologickém zaměření nereformovaná a pravděpodobně i nereformovatelná. Současně používá byť vztaženo k 50. létům minulého století ve dnes odlišném informačním prostředí elektronických médií – obdobné manipulativní techniky, ve snaze docílit totalitních společenských změn výhradně ve svůj prospěch. Z toho plyne, že demokracie není nic samozřejmého, jistého a neměnného, ale že se o ni musejí lidmi a silami s pevným humanistickým základem stále znovu svádět souboje se silami, které proti ní ze sobeckých a obecně morálně zavrženíhodných důvodů bojují.

K ozřejmění zcela zásadního kontrastu mezi individuální pevnou morální a mravní integritou jedince a pervertujícím politickým totalitním systémem se v úvodních kapitolách věnujeme osobnostnímu profilu Dr. Milady Horákové, především vývoji jejích politických názorů a její oddanosti myšlence svobody, humanity a demokracie, jakož i odpovědnosti za jí svěřené společenské hodnoty v roli poslankyně.

V následných kapitolách se věnujeme politické a organizační přípravě této komunistické justiční vraždy, a to zvláště z hlediska zamýšlených destruktivních cílů na demokratické struktury a společenskou humanitu. Mediální obraz procesu, který vytvářela a prezentovala dobová komunistická média, jsou pak názornou ukázkou informační manipulace se společností, metodologicky ne nepodobná těm dnešním, které představovala též toho času poslankyně, Mgr. Marta Semelová. Mediální analýza současných hlavně elektronických médií pak v dalších kapitolách ukazuje, že v tématu vraždy Dr. Milady Horákové sleduje KSČM v podstatě totožné cíle, jako její předchůdkyně KSČ v polovině minulého století. Po strukturální analýze elektorátu a sympatizantů KSČM docházíme k závěrečnému apelu na bdělost a aktivní přístup při ochraně a tvorbě demokracie v současném silně medializovaném informačním a dezinformačním světě.

2 Dr. Milada Horáková a její proces

Motto:

„...strach vládl, strach diktoval. Zavrtával se do většiny poctivých lidí. Některé zlomil a zahnal do náruče režimu. Mnozí vzdorovali. Jiné ovládla lhostejnost... Další kličkovali.“

1

Výstižnější popis padesátých a šedesátých let v Československu a komunistického totalitního režimu snad ani nelze nalézt. I přesto však ne všechny cíle totalitní komunistické moci byly splněny. Český národ byl pokřivený a nalomený, ale ne zcela zlomený, také díky vlastencům, hrdinům. Mezi nejvýznamnější z nich patřila JUDr.:

Horáková Milada, roz. Králová

nar. 25.12.1901

bezprostřední příčina smrti: poprava oběšením, smrt udušením

úmrť nastalo: nádvoří věznice

místo úmrť: Praha XIV., Tábořská 988

datum úmrť: 27. června 1950, výkon: 5.32 5.35, smrt: 5.43.²

2.1 Osobnostní profil Dr. Milady Horákové

Strohý úřední záznam justiční vraždy, při níž byla z politických důvodů popravena první žena v Československu. Tato vražda měla být definitivním koncem demokracie a svobody v zemi, měla ve společnosti nastolit strach a třídní boj – nenávisť mezi lidmi, a diktaturu proletariátu – komunistickou totalitu, porobení národa komunistickou ideologií a zájmy stalinského Sovětského svazu. Místo toho se ale poprava Dr. Milady

¹(IVANOV, 2008, S. 10)

²(viz. KAPLAN & PALEČEK, 2008, S. 32)

Horákové stala začátkem dlouhé a často krvavé čtyřicetileté cesty ke konci komunismu v naší zemi, cesty, na které zůstaly desítky popravených a mrtvých, tisíce nuceně emigrovaných, desetitisíce zničených životů a miliony pokřivených charakterů.³ Stále dokola a znovu se vrací otázka „proč“? Jak vůbec mohlo dojít k této justiční vraždě? Kde je příčina nebo začátek příběhu, na jehož konci je státem oběšená jedna z nejvýznamnějších vlastenek a představitelk českého národa první poloviny 20. století? Proč byla Dr. Horáková vězněna nacisty a potom komunisty, kteří ji nakonec popravili? Proč vadila stále stejně jednající osobnost dvěma protichůdným totalitním režimům? Otázek je víc než odpovědí.⁴

Byly to ale hlavně hodnoty humanismu, demokracie a lidské svobody, a také nekompromisnost, se kterou Dr. Horáková tyto hodnoty veřejně zastávala a prosazovala a tím sloužila lidem ve své zemi, bez ohledu na to, jaká vláda ve vlasti zrovna byla. Bylo to vlastenectví a humanismus, za které byla nacisty vězněna a komunistickou mocí nakonec popravena. Za svobodu českého národa přinesla oběť nejvyšší, i když jako mnozí jiní mohla jednak jinak, aby si zachránila život. Svědomí a čest – a komunistický režim sovětského typu jí to však neumožnili.⁵

Spoluvězenkyně z koncentračního tábora Terezín, Jana Feierabendová a Věra Vacíková o Dr. Horákové prohlásily:

„...čistý a pevný charakter měla Dr. Milada Horáková. Nepoznala jsem v životě druhou tak altruisticky založenou ženu, jako byla ona, která dovedla pro druhé obětovat všechno, i svůj vlastní život.“ „Podmínky, za nichž prožívala toto vězení a mučení našimi lidmi – to vše vysoce přesáhlo utrpení, kterému jsme byli vystaveni my jako nepřátelé velkoněmecké říše za protektorátu. A to je to nejbolestivější a nejohrožující: že vlastní národ popravil ženu-matku a největší vlastenku naší doby.“⁶

³ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 5)

⁴ (viz. KOSATÍK PAVEL, 2010, S. 281)

⁵ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 306)

⁶ (IVANOV, 2008, S. 77)

Za protinacistický odboj byla Dr. Horáková vyznamenána Francouzskou válečnou medailí, Československým válečným křížem a Medailí za zásluhy.

2.2 Bojovnice za rovnoprávnost, solidaritu, svobodu a demokracii

Po válce se Dr. Horáková hned zapojila do obnovy demokratické společnosti, jako členka Národně-socialistické strany se stala poslankyní a předsedkyní Rady československých žen a angažovala se v mezinárodní politice. Zásadově zastávala demokratické hodnoty TGM a prezidenta Dr. Edvarda Beneše, s oběma ve svém veřejném působení velmi úzce spolupracovala.⁷

Její manžel to vyjádřil stručně:

„K aktivní politické práci vedly Miladu především zkušenosti z předchozí protinacistické činnosti, kdy si velmi uvědomila, že je to nejúčinnější prostředek k obhajování svobody a demokracie.“⁸

Dr. Horáková se snažila o spravedlivou sociální politiku a rovnoprávnost žen v rámci poválečného Československa i v mezinárodním měřítku a o přátelskou spolupráci naší země se všemi významnými státy na Západě i s tehdejšími Sovětským svazem. Tato její politická vyváženost a demokratické principy však stále více vadily nejen komunistickým představitelům v Československu, ale především v Moskvě, neboť národní i internacionální demokratické politické působení Dr. Milady Horákové výrazně nabourávalo úsilí Moskvy o jednotný blok světové socialistické soustavy – ve které měly být všechny státy východního bloku v přímém područí SSSR a řízené podle tehdejších komunistických příkazů.⁹

Jako předsedkyně rady československých žen přednesla Dr. Horáková zásady programu této organizace:

⁷ (viz. DOLEŽAL JIŘÍ, DVOŘÁKOVÁ ZORA, 2001, S. 29)

⁸ (IVANOV, 2008, S. 88)

⁹ (viz. DOLEŽAL JIŘÍ, DVOŘÁKOVÁ ZORA, 2001, S. 24)

„Rada československých žen chce co nejširěji spolupracovat se ženami jak sovětskými, tak i z ostatních slovanských národů, chce spolupracovat se ženami spojeneckých národů. S celým světem.“¹⁰

28. listopadu 1946 prohlásila na schůzi ČSNS ve Vysokém Mýtě: *„Naše orientace musí být v duchu Masarykově světová a nikoliv jednostranně východní či západní.“¹¹*

2.3 Pochopení komunismu a konflikt s Moskvou

S pokračujícími poválečnými měsíci si Dr. Horáková uvědomovala sílící komunistickou agresivitu řízenou ze stalinské Moskvy a vlašnost západních mocností k obnoveným a formálně ještě stále samostatným lidově-demokratickým zemím v sílící sféře vlivu SSSR – tedy začínající studenou válku. Proto se stále víc snažila o ukotvování hodnot demokracie a svobody a o intenzivnější kontakty k západním mocnostem, nejvýrazněji zasazováním se o přijetí Marschallova plánu americké hospodářské pomoci, což by Československo dostalo z plánovaného područí SSSR. Právě to vyvolalo trvalý zájem komunisty řízené Státní bezpečnosti o ní, o její sledování a pořizování záznamů, které byly pak také zneužity v jejím procesu.¹²

V roce 1946 byla Dr. Horáková členkou oficiální poslanecké návštěvy Moskvy. Její manžel k tomuto momentu později napsal: *„Vrátila se pevně přesvědčena, že komunismus je pro Československo nepřijatelný. ... Moskva na ni měla vliv jen negativní“¹³*

Dr. Milada Horáková se postupně stávala jednou z hlavních osobností, které stále víc vadily Moskvě i komunistům v Československu. V roce 1946 prohlásila k Československo-sovětské smlouvě o přátelství:

„...je nutno dodržovat zásady vzájemného respektování naprosté nezávislosti a nedotčené státní svrchovanosti, jakož i nevměšování do vnitřních věcí druhého státu. ...

¹⁰ (IVANOV, 2008, S. 90)

¹¹ (IVANOV, 2008, S. 107)

¹² (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 71)

¹³ (IVANOV, 2008, S. 100)

Máme povinnost neodpoutávat se od Východu, od SSSR, i když přitom musí naši největší spojenci pochopit, že naše zeměpisná poloha a tisíciletá cesta kulturního vývoje také váže nás významně na Západ.“¹⁴

2.4 Mluvčí demokratických stran, ilegalita, protikomunistický od- boj

Ve Svobodném slově z 21. října 1947 formuluje Dr. Milada Horáková politické stanovisko všech nekomunistických československých stran.

„Každý z nás není zrozen k témuž úkolu. Někdo umí lépe bořit, jiný zase stavět. ... Ti, co uměli pěkně bořit, nebudou překážet druhým, když už jejich poslání skončilo. To bohužel mnozí nepochopili. Je nejvyšší čas aby si uvědomili, že lid považuje revoluci za skončenou a chce klid a ve všem. ... Lidé rozvracečské povahy zrození pro permanentní revoluci jsou dnes v rozporu se zájmy národa a na odpovědná místa nepatří.“¹⁵

Dr. Horáková se tímto protikomunistickým prohlášením prakticky stala mluvčí všech demokratických politických stran a sil v poválečném Československu.

„O článku se vzrušeně hovořilo v politických kruzích, v kuloárech i na veřejnosti. Byla to hozená rukavice. Gottwald na ni odpověděl, ale až za čas, uměl být trpělivý, a když podepisoval 24. června 1950 rozsudek smrti nad Miladou Horákovou, dobře věděl, že je to splátka i za tento článek.“¹⁶

Dr. Horáková se i už v kritické situaci těsně před komunistickým pučem 25. února 1948 snažila zabránit převzetí moci KSČ parlamentní cestou a jako jediná poslankyně žádala svolání mimořádného schůze Parlamentu na 24.2.1948. Předseda Sněmovny, národněsocialistický poslanec Jožka David, však žádosti Dr. Horákové nevyhověl, pravděpodobně se bál osobní pomsty komunistů a byl také zrazený některými poslanci demokratického tábora.

¹⁴ (IVANOV, 2008, S. 112)

¹⁵ (IVANOV, 2008, S. 113–114)

¹⁶ (IVANOV, 2008, S. 114)

Komunistickým pučem dne 25. února skončila demokracie v Československu a vlády se ujala KSČ řízená z Moskvy. Dr. Milada Horáková nemohla dál působit veřejně, vzdala se mandátu poslankyně a odešla do ilegality, ze které se snažila organizovat demokratický protikomunistický odboj.¹⁷ Generální sekretář ministerstva zahraničí Dr. Arnošt Heidrich napsal v pozdějším exilu v USA o svých posledních dnech v Československu v roce 1948:

„Především jsem byl svědkem toho, jak Milada organizovala náš domácí odboj. Byla nejen jeho iniciátorkou, nýbrž i jeho duší a motorickou silou. Její bezpříkladná neohroženost, všestranná vynalézavost a pracovní energie neznaly mezí. Opřena o zkušenosti z protinacistického odboje...“¹⁸

Přátelé Dr. Horákovou opakovaně varovali a sama si také byla vědoma velkého nebezpečí, které z její činnosti vyplývalo, byla komunistickou policií sledována už od roku 1946. I přes veškerá varování přátel a výzvy, aby okamžitě emigrovala, vytrvale odpovídala, při vědomí si nebezpečí: *„Moje místo je doma.“¹⁹*

2.5 Příprava monstrprocesu

Krátce předtím, než byla Dr. Milada Horáková 27. září 1949 zatčena, přijíždí do Prahy na ÚV KSČ sovětský poradce Lichačev, který prohlásil:

„Stalin mě poslal, abych zorganizoval procesy, a já nemohu ztrácet čas. Přijel jsem do Československa ne proto, abych diskutoval, ale abych stínal hlavy.“²⁰

Politické procesy nabírají na obrátkách, i na oprátkách.

¹⁷ (viz. FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 97)

¹⁸ (IVANOV, 2008, S. 163)

¹⁹ (IVANOV, 2008, S. 166)

²⁰ (IVANOV, 2008, S. 179)

Od té chvíle až do června 1950 je Dr. Horáková vystavena neustálým výsledkům a psychickému nátlaku komunistické bezpečnosti ve zorganizovaném procesu, jehož scénář podle svých vlastních potřeb komunisté průběžně upravovali, ale který měl stále stejný cíl – jako monstrproces zlomit poslední zbytky demokratického odporu v československé společnosti, umlčet kritiky, odstranit je buď demonstrativní popravou, vězením, donucením k emigraci anebo strachem je zahnat do kouta a nejlépe je donutit ke spolupráci s komunistickým režimem.²¹

Dr. Horáková se celou dobu vězení a výsledků držela statečně, neprozradila nic ze své protikomunistické odbojové činnosti, nikoho nezkompromitovala a naopak, veškeré přitěžující okolnosti, které bezpečnost znala, brala na sebe, aby ochránila ostatní. Bohužel ne všichni byli stateční jako ona a mnozí vypovídali a zrazovali ji, byť pod psychickým nátlakem, bitím, či pohrůžkou trestu smrti. Všechny další události v procesu se už potom odvíjely podle scénáře, který dávali na základě politického zadání nejvyšší českoslovenští komunističtí představitelé, ideově a ideologicky – stranicky vedení poradci z Moskvy – a to bez ohledu na to, jestli se věci skutečně udály nebo ne. Faktografie neměla v politickém procesu s Dr. Miladou Horákovou žádnou cenu, jen politické zadání a cíl tohoto politického monstrprocesu.²²

Všichni ale nebyli tak stateční, jako Dr. Horáková, nebyli tak morálně a psychicky silní nebo neměli tolik sil – anebo se zlomili z jiných osobních důvodů a hrubému nátlaku komunistické policie, včetně fyzického týrání, nakonec podlehli:

„Po zlomeném Benešově tajemníku Sýkorovi další zničený člověk; prý Kopeckému vyhrožovali, že nebude-li mluvit, zatknou jeho manželku. Pravděpodobně došlo k fyzickému násilí. K. Kaplan ve své knize Nekrvavá revoluce podotkl: „...podrobili ho krutým výsledkům..., vypovídal nejdříve co věděl, a potom, co chtěli vyšetřovatelé...”²³

²¹ (viz. FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 116–118)

²² (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 128)

²³ (IVANOV, 2008, S. 198)

V procesu spoluobviněná bývalá poslankyně A. Kleinerová vzpomínala v pozdějších letech na vazbu a vyšetřování:

„Třikrát se zúčastnil mého výslechu Šváb. Při každé návštěvě mi do krve rozbil obličej. Při posledním setkání na mě zařval: „Jestli se přiznáte nebo ne, tím se na věci nic nezmění. Rozsudky pro vás stejně máme. ... Jestli budeme soudit vnitřní odboj, budete popravena vy. Když budeme postihovat zahraniční styky, tak to bude Dr. Horáková...”“

24

2.6 Soudní proces, manipulace veřejnosti

Rozhodnuto bylo předem a stejně tak předem připravený soudní proces začal 31. května 1950 a trval osm dní. Nebýt tragédií osobních, politických i národních, dalo by se z podstaty věci říct, že to bylo veřejně zorganizované divadlo, žalobci i soudci pracovali přesně podle scénáře napsaného na ÚV KSČ. Na jednotlivá líčení jezdily autobusy předem a stranicky pečlivě vybraného obecnstva, do soudní síně se dokonce rozdávaly vstupenky. Byl to výsměch demokracii a právu, pošlapání základních principů humanismu. Tragické divadlo s předem a jasně daným průběhem i koncem.²⁵

Komunisté k tomu ještě organizovali předem připravená shromáždění v továrnách i na úřadech, dokonce i ve školách nechávali podepisovat archy žádající trest smrti pro Dr. Horákovou a další spoluobžalované. Krutost tehdejší komunistické vlády došla tehdy tak daleko, že žádost o trest smrti pro Dr. Horákovou podepisovali dokonce i žáci základních škol, tedy ani ne desetileté děti... Na některých školách byli žáci svými učiteli donuceni podepisovat prohlášení, že se zříkají svých rodičů, kteří se odmítli pod takové archy podepsat... Na proces s Dr. Horákovou, ve kterém padly čtyři tresty smrti oběšením a dalších devět vysokých trestů vězení, navazovalo v Československu ještě dalších 35 monstrprocesů, ve kterých padlo 10 rozsudků smrti, 48 trestů doživotního

²⁴ (IVANOV, 2008, S. 256)

²⁵ (viz. FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 40; viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 143)

vězení, a tresty vězení v celkové výši 7850 let. Tak začínala vláda Komunistické strany Československa v naší zemi.²⁶

Dr. Horáková ztratila během vazby od svého zatčení 27. září 1949 až do vynesení rozsudku o trestu smrti, do 8. června 1950, celkem 11 kilogramů tělesné hmotnosti, před popravou vážila jen 63 kg.²⁷

2.7 Poprava a protesty demokratického světa

Demokratický svět reagoval na vynesení rozsudku protesty, v kanceláři prezidenta republiky Klementa Gottwalda se hromadily žádosti o milost pro Dr. Horákovou a další odsouzené.²⁸ Ani intervence Alberta Einsteina, generálního tajemníka OSN Trygve Lieho, předsedkyně Komise žen při OSN Marie Lefeuchouxové a dalších ale nemohly nic změnit na předem připraveném rozsudku smrti. Všechny žádosti o milost prezident Gottwald odmítl a jediným podpisem stvrdil všechny čtyři vynesené rozsudky smrti. Jediná Dr. Milada Horáková o milost sama za sebe nežádala, zůstala hrdá až do konce.²⁹

V dopise jen několik hodin před popravou Dr. Milada Horáková napsala:

„Nelítujte mne! Žila jsem krásný život! Svůj trest nesu odevzdaně, a podrobuji se mu pokorně – před soudem svého svědomí jsem obstála – a doufám a věřím a modlím se za to, abych obstála i před soudem nejvyšším, před Bohem. ... Jděte na louky a do lesů, tam ve vůni květů najdete kousek mne, jděte do polí, dívejte se na krásné a všude budeme spolu. Dívejte se na lidi kolem a v každém se něčím obrazím. Nejsem bezradná a zoufalá – nehraji, je to ve mně tak klidné, poněvadž mám klid ve svém svědomí.“³⁰

²⁶ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 144–146)

²⁷ (viz. IVANOV, 2008, S. 276)

²⁸ (viz. FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 111)

²⁹ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 162)

³⁰ (IVANOV, 2008, S. 302)

27. června 1950 v půl šesté ráno byla Dr. Milada Horáková z justiční zvěle československé komunistické strany popravena.³¹

Protestoval celý demokratický svět, anglická vláda, duchovenstvo, univerzity. Vdova po jednom z nejvlivnějších amerických prezidentů, Eleonor Rooseveltová, napsala 20. října 1950:

„Dr. Horáková chtěla pro svůj národ vlastní, nikým nediktovaný způsob života. Dr. Horáková se snažila o lepší zítřek svého lidu. Tím větším příkladem je pro ty, kteří jsou a chtějí být demokraty. ... Její práce patřila lidu, z něhož vyšla. Byla příkladná svou prací, svým životem, svou obětí. Lidé umírají, ale duch jejich oběti žije dál. Věřím, že hrdinné obětování Dr. Milady Horákové bude mít velký vliv na příslušníky nejen jejího, ale i jiných národů. Dr. Horáková nám dala příklad, že za myšlenku, ve kterou věříme, musíme také bojovat. Snažme se i nadále zachovat světu příkladného ducha této ženy...”³²

Celý demokratický svět nad touto justiční vraždou protestoval a celý komunistický svět jásal.³³

³¹ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 163)

³² (IVANOV, 2008, S. 329)

³³ (viz. KAPLAN KAREL, 1995, S. 176)

3 Mediální obraz procesu s dr. Miladou Horákovou v roce 1950 v ČSR

K plnému pochopení mediální reflexe procesu s Dr. Miladou Horákovou na stránkách současného komunistického tisku a pohledu dnešních komunistických médií a stranické propagandy KSČM je nutné vstoupit do mediální reality nejen padesátých let v Československu, ale též do samotného děje procesu, resp. už do jeho přípravy.

3.1 Organizace propagandy v době procesu

V případě procesu s Dr. Horákovou se jednalo o první takto široce masovou cíleně organizovanou poválečnou mediální nenávisť a její implementaci do všech vrstev tehdejší československé společnosti. O mediální kampaň, která čerpala i ze zkušeností v procesu s československými řeholními řády a byla dál využívána v dalších 36 politických procesech, ve kterých se již komunisté v boji o moc v Československu vraždili mezi sebou navzájem.

V případě procesu s Dr. Miladou Horákovou šlo však vůbec o první příběh:

„...kruté masové manipulace, před kterou se nebylo možné schovat. Tlampače s vysíláním Československého rozhlasu byly slyšet na náměstích a návsích, i za zdmi domů. Propaganda pronikla do života všech obyvatel. Dostihla lidi na pracovištích i děti ve školách a vytvořila masu „spolupachatelů... Z dávného procesu jde strach i dnes, strach z nepoznaného, nepředstavitelného krvelačného lidského selhání, které nebylo „jen“ kriminálním selháním několika jednotlivců – až dnes usvědčených pachatelů vražedné justiční inscenace. Lidsky selhala velká část tehdejších obyvatel Československa, kteří na tomto zločinu více či méně participovali, zločin schvalovali, bezbranné nevinné pomlouvali a žádali přísné potrestání nebo rovnou hrdelní tresty.“³⁴

³⁴ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 12)

Do jaké míry byli tito lidé ovlivněni právě touto mediální kampaní a jakou měrou se na jejich postojích podílel strach o sebe nebo rodinu, strach z komunistických perzekucí, je otázka individuálního svědomí, kterou nelze a už nikdy nebude možné objektivně zhodnotit.

3.1.1 Metody a cíle masové propagandy

Jak ale plyne z dochovaných tiskových archiválií Komunistické strany Československa, tehdejší propaganda měla za cíl „vyvolání nenávisti pracujícího lidu.“

*„Přímo před Senátem státního soudu hřímala ústa prokurátorů, že proces měl být školou nenávisti“.*³⁵

Zadání KSČ bylo bez nejmenší pochyby jasné.

Tehdejší KSČ nenechávala nic náhodě a veškeré dění kolem procesu pečlivě a systematicky organizovala, kontrolovala a v případě spontánních odchylek od stranického scénáře operativně usměrňovala – včetně represí.

*„Již 26. listopadu 1949 se u Karla Klose, náměstka ministra spravedlnosti, konala porada se zástupci Svazu československých novinářů o novém způsobu zveřejňování a komentování soudních procesů. ... Bylo dohodnuto, že Svaz československých novinářů vybere z každé redakce jednoho redaktora, který bude mít zpravodajství o procesech na starost. Tito žurnalisté měli být ministerstvem spravedlnosti speciálně instruováni, před každým procesem měli absolvovat informační porady a bylo též konstatováno, že u závažných procesů budou tito novináři předkládat své zprávy ke schválení.“*³⁶

*„Proces začal ve středu 31. května 1950. Druhého dne rozeslal Ústřední výbor KSČ v Praze všem krajským výborům tajné instrukce k organizování ohlasu procesu...“*³⁷

³⁵ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 13)

³⁶ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 34)

³⁷ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 40)

Nejen rozhlasová, tisková a filmová mediální masáž obyvatel, ale také komunisty organizované nenávistné besedy v továrnách a na úřadech, kde byla povinná účast všech zaměstnanců, nesly své hrůzné ovoce. Lidé se nejen podepisovali pod komunisty připravené a organizované petice žádající tresty smrti pro obžalované, někteří občané dokonce i sami ze své iniciativy psali s nadšením a emocemi dopisy podobného obsahu. Takových petic a dopisů bylo celkem 6300 a jsou „neuvěřitelným svědectvím o míře fanatismu některých pisatelů a též o síle a účinnosti propagandistické kampaně.“³⁸ Dokonce „Z Prahy informují, že rozsudek je s napětím očekáván hlavně v továrnách, kde se uzavírají sázky, kdo dostane provaz a kdo bude odsouzen na doživotí. Je tipováno 5 provazů, hlavně Horáková již u každého visí dnes.“³⁹

„Po vynesení rozsudku byla komunistickými funkcionáři zaznamenána celá plejáda názorů na uložené tresty. Některí lidé doslova volají po krvi a projevují nespokojenost nad tím, že trest smrti nedostali všichni souzení.“⁴⁰

Tak hluboko zasáhla mediální propaganda mravní hodnoty obyvatel země, která před válkou patřila k nejvyspělejším demokraciím světa!

3.1.2 Metajazyk mediální kampaně

Speciálně pro tyto politické procesy byla komunisty vyprecizována a kontrolována novinářská terminologie, která emočně podporovala obsahově zrůdné ideologické zpravodajství. Tento ideologický mediální jazyk v různých úpravách a časem zmírněních, avšak obsahově totožný, přetrval v československé žurnalistice až do roku 1989 a v komunistické stranické žurnalistice modifikovaně v zásadě do dnešních dnů.

³⁸ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 61)

³⁹ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 49)

⁴⁰ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 50)

„...jsou přeplněné slovy jako „rozvratníci“, „přisluhovači reakce“, „agenti západních imperialistů“, „zrůdy naší společnosti“, „spiklenci“, „cyničtí špióni“, „zrádci pracujícího lidu“⁴¹.“

Do mediální kampaně se zapojily všechny tiskoviny, dokonce i dětské časopisy jako „Pionýr“. Učitelé přednášeli i dětem na základních školách ideologicky deformované informace o procesu a dávali dětem podepisovat připravené texty petic požadující „nejpřísnější tresty pro souzené“. Obludnost a společensky ze základní podstaty i lidská zrůdnost tohoto systému je nade vší pochybnost jasná z následující citace, ze které až opravdu mrazí:

„Do dětských duší byla zasazována nenávist. ... Právě do těchto krutých let sahají kořeny pokrytectví většinové společnosti, které trvalo po celé období komunismu.“⁴²

Nejen ideologie, lži a nenávist, ale i překrucování historicky nezpochybnitelných faktů se stalo v mediálním zpravodajství z procesu s Dr. Miladou Horákovou standardem, který v tomto tématu v komunistickém tisku zůstává ve velké míře naprosto nepokrytě dodnes.⁴³

„Propagandistická kampaň v tisku měla ještě jednu mimořádně odpornou stránku – ačkoli šest z třinácti obžalovaných bylo za nacistické okupace vězněno, nyní byli opakovane přirovnáváni k nacistickým válečným zločincům.“⁴⁴

Mimořádně odporné formulace používala dobová redaktorka Rudého práva, Ludmila Cekotová, která popisovala ve své reportáži z prvního dne procesu řeč Dr. Milady Horákové slovy:

⁴¹ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 57)

⁴² (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 71)

⁴³ (viz. „Rudé právo“, 1950, S. 3)

⁴⁴ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 91)

„Ta nemluví jako člověk, jako žena. Ta vystupuje jako Hitler. Dovedu si ji představit jako vrchní esesačku v čele koncentračního tábora.“⁴⁵

V médiích se kromě ideologicky instruovaných redaktorů vyjadřovali komunistické propagandě poplatně bohužel také představitelé kultury, spisovatelé, umělci, veřejně známé a tím autoritativní osoby, které přes média, hlavně přes deníky, dál křivily páteře svých spoluobčanů. Za všechny stojí za ukázkou článek předsedy Svazu československých spisovatelů, Jana Drdy, otištěný v Rudém právu 8.6.1950:

„... nový je ten klid otrlého zločince, s nímž taková Horáková přisvědčuje na otázku, zda počítala s válkou, zda počítala s tím, že by mohly být vražděny naše ženy a děti.“⁴⁶

3.2 Výsledná manipulace veřejného mínění

Zvlášť zákeřné byly také kapesní brožury, které vydávalo propagační oddělení ÚV KSČ a v nichž komunisté dávali instrukce, jak „správně vyhodnocovat proces“. Jen tato konkrétní brožura byla den před popravami distribuována v počtu 300 tisíc výtisků.⁴⁷ Následně bylo k procesům vydáno i několik samostatných ideologických knih, také ve statisícových nákladech, které byly jako mediálně doplňková ideologická diverze k dispozici ve školách, v továrnách, na úradech a v tehdejších Místních lidových knihovnách, ale často bohužel i v domácích, soukromých knihovnách lidí.

I přes veškeré mediální a organizační úsilí KSČ se našli jednotlivci, kteří petice za trest smrti pro obžalované odmítli podepsat a raději rezignovali na své funkce a posléze byli perzekuováni osobně i jejich rodiny, často vyhazovem ze zaměstnání nebo i vězením.

⁴⁵ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 92)

⁴⁶ (FORMÁNKOVÁ & KOURA, 2008, S. 413)

⁴⁷ (viz. KAPLAN & PALEČEK, 2008, S. 63)

Výchozí tezí této kapitoly a jejím fundamentem zůstává, že cíleně manipulovaná a modelovaná medializace byla již v přípravě procesu s Dr. Miladou Horákovou její hlavní součástí. Měla za cíl zlomit poslední zbytky demokratického odporu v poválečném Československu, zdeformovat společnost podle ideálů tehdejších sovětských a československých komunistů a definitivně ukotvit Československo jako nesamostatný satelitní stát Sovětského svazu.

4 Proces dr. Milady Horákové po sametové revoluci 1989

4.1 Reflexe procesu s Dr. Horákovou ze strany KSČ

Formální omluva KSČ za předchozí období její totalitní vlády v Československu sice zazněla už 21. prosince 1989 na mimořádném sjezdu KSČ v tzv. „Prohlášení k občanům Československa“, ale komunistická strana se nikdy jasně a zřetelně nedistancovala od projevů a výsledků své totalitní vlády, kam na přední místo patří právě poprava Dr. Horákové. Očekávaná veřejná sebereflexe, alespoň politická uvnitř strany, nenastala, a KSČM postupem času zaujímal k této své jednorázové veřejné omluvě z 21.12.1989 stále odtažitější postoj. Místo přiznání viny používala významově stále slabší termíny jako „závažné omyly“, „omyly“ nebo i jen „chyby“ v posledních letech se KSČM své totalitní minulosti přestala věnovat už úplně.⁴⁸

4.2 KSČM a Milada Horáková, milníky neuskutečněné politické sebereflexe strany

Kritické zhodnocení komunistických zločinů, jakým byla poprava Dr. Horákové, mohla KSČM prakticky udělat při mnoha zákonodárných příležitostech v Poslanecké sněmovně, v níž je bez přerušení trvale zastoupena. První velkou příležitostí bylo přijetí tzv. „lustračního zákona“ v roce 1990, který zamezoval předním představitelům komunistického režimu a spolupracovníkům Státní bezpečnosti výkon veřejných funkcí ve státní správě nového demokratického státu. KSČM tento zákon odmítla a hlasovala proti jeho přijetí. Stejně tak komunističtí poslanci nepodpořili v roce 2002 zákon o odškodnění osob odvezených do SSSR nebo do kárných a pracovních táborů, které SSSR zřídil v jiných socialistických státech.⁴⁹

⁴⁸ (viz. FIALA, P., HOLZER, J., MAREŠ, M. & PŠEJA, P., 1999)

⁴⁹ (viz. BALÍK, S., 2003)

Stejný odpor veřejně projevili komunisté i k zákonu o významných dnech České republiky, v němž se projednával návrh, aby byl 27. červen, den popravy Dr. Milady Horákové, vyhlášen významným dnem – Dnem obětí komunistického režimu. Zákon byl přes protesty KSČM nakonec přijatý, ale i tak se jej snažili poslanci KSČM změnit na Den obětí studené války, protože veřejně deklarovali, v naprostém rozporu s historickou faktografií, že Dr. Milada Horáková nebyla popravena na politickou objednávku KSČ, ale jen v důsledku „justičního omylu“. O justiční omyl by mohlo jít jen v případě, kdyby dobový soud nedostatečně zvážil všechny nebo některé podstatné okolnosti, nebo některé skutečnosti neúmyslně opomenul, nebo k některým důkazům neúmyslně nepřihlédl. Že však šlo o justiční vraždu na politickou objednávku KSČ, resp. KSSS, která jen z důvodu záměrného, cíleného a předem pečlivě připraveného klamání společnosti zařadila do procesu popravy soudní proces, jsme prokázali již v kapitole I. Právě tento přístup KSČM ke Dni obětí komunistického režimu znovu ukázal, že se KSČM bohužel nedistancovala a ani nevyrovnala se zločiny vlády své přímé politické předchůdkyně - KSČ.⁵⁰

K doplnění tohoto argumentária je třeba uvést, že poslanci KSČM, společně s poslanci ČSSD, zamítli i přijetí zákona na odškodnění obětí sovětské okupace naší země v letech 1968-1991. Politické kontinuum a kompatibilitu se svou předchůdkyní KSČ pak KSČM prokázala i v evropském kontextu, kdy se odmítla stát zakládajícím členem Evropské levice, jež do svých stanov zařadila pasáž o „nepřijatelnosti stalinistických praktik“ a KSČM s touto pasáží jako jediná strana nesouhlasila a neúspěšně navrhovala buď její vypuštění, nebo formulační relativizaci ve znění „nedemokratické praktiky a zločiny ve jménu socialismu“. KSČM tak zůstala, bohužel, i v evropském kontextu extrémní politickou a osamocenou výjimkou.⁵¹

⁵⁰ (viz. ÚV KSČM, 2003)

⁵¹ (viz. BALÍK, S., 2004)

Tento analyzovaný zásadní a neměnný politický postoj KSČM k vlastní minulosti právě umožňuje veřejnou propagaci komunistických zločinů, nejvýrazněji popravy Dr. Horákové, jak ji prezentuje Mgr. Marta Semelová, která dál relativizuje a překrucuje i další ahumánní historii KSČ, třeba tvrzením, že „v únoru 1948 započalo nejúspěšnější období v našich dějinách, období socialismu“, což silně v rozporu se zákonem České republiky, který označuje tento převrat za „zločinný a protiprávní“! V podstatě tak pokračují snahy některých exponentů KSČM, ke kterým Mgr. Semelová bezesporu patří, o deformaci společnosti, podobnými metodami z padesátých let minulého století, jak jsme popisovali v kapitole 2.2. V tomto úsilí není Mgr. Semelová osamocena, podobné veřejné projevy zaznívají v dnešní době i od dalších exponentů KSČM (Zdeněk Klánica, Miroslav Grebeníček a další), jejich analýza by však překročila téma této práce. Ve stejném duchu pak probíhá mediální propaganda názorů M. Semelové na vraždu M. Horákové v tiskovinách KSČM, hlavně v deníku Haló noviny a týdeníku Naše pravda, opět podobně, jak jsme popisovali mediální angažovanost KSČ v případě vraždy Dr. Milady Horákové v kapitole 2.1.2, v padesátých letech 20. století. S odstupem 70ti let můžeme s klidným svědomím konstatovat, že se postoj českých komunistů k minulosti nemění.⁵²

4.2.1 Vznik KSČM a její postoj ke KSČ

Trvání na stalinistickém hodnocení minulostí, a zvláště nejvýraznějších a faktograficky doložených zločinech proti lidskosti, které komunistická strana v Československu v době své totalitní vlády spáchala, které dnes veřejně reprezentuje Mgr. Marta Semelová nejvýrazněji právě v hodnocení justiční vraždy Dr. Milady Horákové, je možné jen díky tomu, že se KSČM reálně nevypořádala se svou minulostí a navázala na odkaz KSČ. KSČM se netransformovala v porevoluční socialistickou nebo sociálně demokratickou stranu, jak to udělaly ostatní komunistické strany v zemích bývalého sovětského bloku.⁵³ V žádné postkomunistické straně a společnosti by tak nebylo možné veřejně obhajovat a schvalovat justiční vraždy a zločiny proti lidskosti – nebo

⁵² (viz. ŠTASTNÝ, O., 2004)

⁵³ (viz. KUBÁT, M., 2000)

alespoň žádná z těchto transformovaných společností takové excesy dosud nikdy netolerovala – a ze současného společenského vývoje ani není předpoklad, že by tak kdy v budoucnu činila.

4.2.2 Marta Semelová a její postoj k Miladě Horákové, občanské, právní a politické reakce

Mgr. Semelová veřejně zpochybnila 13.2.2014 v pořadu veřejnoprávní České televize „Hyde park“, že výpovědi a přiznání Dr. Milady Horákové před tehdejší soudem ve vykonstruovaném procesu byly vynucené. Zároveň relativizovala věznění a popravy politických vězňů komunistického režimu v Československu:

„Chtěla bych říci, že za politického vězně se mnohdy považují lidé, kteří byli ne politickými vězni, ale prostě to byli lidé, kteří měli za sebou kriminální činnost, obyčejnou.“⁵⁴

Tyto a další podobné výroky, které zažaloval advokát Michal Kincl, by podle něj mohly vést ke snaze o znovuzavedení komunistického režimu, jako byl v Československu a M. Kincl v žalobě požadoval po Mgr. Semelové veřejnou omluvu. V žalobní replice se Mgr. Semelová hájila svobodou projevu a tím, že právě tuto svobodu chce žalobou žalobce omezit. KSČM reagovala v tiskovém prohlášení nejdřív neutrálně, že se jedná o soukromé názory Mgr. Semelové a nikoli o oficiální stanovisko strany. Od těchto výroků se ale postupně distancovali i někteří významní členové KSČM, jako např. po-

⁵⁴ („Komunistka Semelová půjde za výroky o Miladě Horákové před soud“, 2015)

slanec Jiří Dolejš: „*Toto je zcela osobní postoj paní Semelové a co se mne týče, nesouhlasím s ním.*“⁵⁵ Obdobně se vyjádřila i poslankyně Kateřina Konečná: „*Já tento názor nesdílím.*“⁵⁶ Tyto názory však byly z KSČM bohužel ojedinělé.

Nepřekvapuje, že výroky Mgr. Semelové o justiční vraždě Dr. Milady Horákové odsoudili představitelé mnoha demokratických stran a hnutí, za všechny prohlášení tehdejšího místopředsedy PSP ČR a předsedy STAN Petra Gazdíka:

*„...tento výrok, který řekla (Mgr. Semelová o Dr. Horákové, pozn. aut.), je podle mě na to, aby jej posoudil soud. My tu máme zákon o protiprávnosti komunistického režimu a já si nedovedu představit, že by kdokoli z občanů mluvil stejným způsobem o nacismu, v tom smyslu, že ti, kteří byli popraveni nacistickým režimem v koncentračních táborech, si za to mohli sami. Nebo že by někdo vypustil z úst podobné hrůzy, aniž by za to nesl odpovědnost. Myslím, že by to tak mělo být i u paní poslankyně...“*⁵⁷

Městské státní zastupitelství v Brně přijalo ještě dvě trestní oznámení na Mgr. Semelovou, od občana Dušana Makovského, z hnutí ProtiAlt a od starosty brněnské městské části Starý Lískovec pana Vladana Krásného. Oba se domnívali, že prohlášením Mgr. Semelové, že přiznání Dr. Horákové nebylo vynucené, v podstatě Mgr. Semelová veřejně sdělila názor, že poprava Dr. Horákové byla zasloužená. Ve shodě byli oba i v názoru, že svoboda slova nemůže být absolutní, aby si každý mohl veřejně říkat, co chce, protože ani v případě zločinů proti lidskosti, spáchaných nacisty, tato absolutní svoboda slova neplatí a popírači holocaustu nebo vyzyvatelé k masovému vraždění lidí židovského vyznání jsou po právu tvrdě trestněprávně stíhána a stejně tak by mělo

⁵⁵ („Semelovou za výroky o vraždě Horákové nevyloučíme. Není jediná, bohužel, zní z KSČM | Domov | Lidovky.cz“, 2014)

⁵⁶ („Semelovou za výroky o vraždě Horákové nevyloučíme. Není jediná, bohužel, zní z KSČM | Domov | Lidovky.cz“, 2014)

⁵⁷ („Výroky komunistky Semelové o vraždě Horákové patří před soud, shodují se politici“, 2014)

být zacházeno i podobnými názory proti lidskosti z ultralevicového politického spektra.

58

„Musím si akorát říct, kam jsme to došli, když se tady má stíhat za názory“⁵⁹, řekla k zahájení trestního stíhání proti své osobě Mgr. Semelová. Naprosto absurdně zde působí argumentace tehdejší poslankyně Mgr. Semelové, která se diví, že by měla podat vysvětlení ke svým veřejným výrokům, zpochybňujícím prokázanou politicky objednanou justiční vraždu, historicky nezpochybnitelný a nepromlčitelný zločin proti lidskosti, zatímco je podle ní naprosto v pořádku, že její poslanecká kolegyně, Dr. Horáková, byla za veřejný projev demokratického názoru popravena!

K uvedeným trestním oznámením se vyjádřil i věci příslušný státní zástupce Jan Peetrásek: „Nelze zpochybnit, že se skutek stal. Nyní je ale otázkou, zda je to trestný čin či nikoliv.“⁶⁰ A dále: „Dovolím si tvrdit, že jednání má trestněprávní relevanci.... Do konce týdne se rozhodnu, zda případ postoupím Policii. Zatím se k této možnosti příkláním.“⁶¹ Podle tohoto státního zástupce mohlo předmětné jednání naplnit skutkovou podstatu trestného činu založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, za což zákon ukládá až pět let vězení, a když tak někdo učiní prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků, je horní sazba až deset let odnětí svobody. Státní zástupce nakonec postoupil Policii podnět z podezření na trestné činy založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, projevů sympatií k takovému hnutí a popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy.

Jedná se o paragrafy 403 – Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, o paragraf 404 – Projev sympatií k hnutí směřujícímu

⁵⁸ (viz. „Komunistické poslankyni hrozí za výroky o Miladě Horákové trestní stíhání“, 2014)

⁵⁹ („JAN JANDOUREK: Má poslankyně Semelová sedět za své řeči? Ne. Ale ať chodí kanály | Reflex.cz“, 2014)

⁶⁰ („Semelová vysvětlovala policii své výroky o Horákové a okupaci“, 2014)

⁶¹ („Poslankyni Semelové hrozí trestní stíhání a až desetileté vězení“, 2014)

k potlačení práv a svobod člověka a konečně o paragraf 405 – Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy, což jsou zákony o zločinech proti lidstvi, které jsou nepromlčitelné.⁶²

K odbornému posouzení skutkové podstaty povolal státní zástupce znalce ze západočeské univerzity v Plzni, kteří v padesátistránkovém posudku došli k závěru, že v České republice prokazatelně neexistuje hnutí, které by směřovalo k potlačení práv a svobod občana na levé straně politického spektra. Pokud se tak někdo veřejně vyjadřuje, tak tak činí jako jednotlivec a taková – i veřejná – vyjádření nejsou prokazatelně částí oficiálních stanov hnutí, kterých jsou členy. Odborníci se zabývali jen formální stránkou problému – a jelikož nenašli žádné oficiální hnutí, které by bylo těmito výroky podporováno při potlačování základních lidských práv, tak vlastně z hlediska formálního práva a § 403, 404 a 405 není koho podporovat, a tak si o justiční vraždě Dr. Horákové může beztrestně říkat veřejně, kdo chce, co chce. Obvodní soud pro Prahu 1 pak na základě tohoto posudku žalobu Michaela Kincla zamítl, přestože soudce Pavel Freibert veřejně prohlásil, že s výroky Mgr. Marty Semelové osobně nesouhlasí, ale že je správné, že je může veřejně beztrestně říkat – tedy lhát, překrucovat historii a křivit mravní hodnoty občanů.⁶³

Kategorie jako historicky doložená skutečnost, morálka, slušnost a demokratické principy tak nehrály při formálním rozhodování soudu žádnou roli! Státní zástupce Jan Petrásek to přirovnal k situaci, kdyby někdo veřejně vychvaloval upalování čarodějnic.

„To nyní můžete nepochybně beztrestně, protože v současné době není žádné hnutí typu španělské inkvizice, které by to dělalo nebo o tom mluvilo nebo to mělo v plánu.“⁶⁴

⁶² (viz. *Trestní zákoník České republiky č.40/2009 Sb.*, 2009)

⁶³ (viz. „Žaloba na Semelovou kvůli výrokům o smrti Horákové?“, 2016)

⁶⁴ („Zpochybnila vraždu Horákové. Posudek však zní ve prospěch Semelové | Domov“, 2014)

Není věcné pochyby o tom, že předmětný veřejný projev Mgr. Semelové v Hyde parku překrucoval faktograficky i svědecky doloženou historii a že došlo ke zpochybňování a popírání komunistických zločinů, přímo přinejmenším v případě Dr. Horákové.

Mgr. Semelová tvrdila o politických vězních, že měli za sebou „kriminální minulost“, což by skutečně platilo v případě, že by se jejich činnost – například signatářů Charty 77, nebo svobodná pastorační činnosti katolických kněží v souladu s církevním právem ale bez schválení komunistických úřadů, či náboženská výchova mimo tehdejší mocí vyhrazené prostory, čtení „západní“ literatury a její šíření apod., posuzovala podle tehdy platných zákonů, které si KSČ sama zformulovala. Potom byli tito lidé podle komunistických zákonů skutečně trestně odpovědní. Že však tyto zákony byly v rozporu se základními lidskými právy a v mnoha ohledech byly vytvořeny dokonce přímo proti nim, o tom už Mgr. Semelová nehovoří. Taková obhajoba je pak ve formě totožná s argumentací nacistických zločinců, z nichž se jich řada v Norimberském procesu hájila právě tím, že jen dodržovali tehdy platné zákony (rasistické zákony a další), které byly také v základním rozporu s lidskými právy a proti nim.⁶⁵

Je podstatné zdůraznit, že Mgr. Marta Semelová se z titulu jak svého původního povolání pedagoga – vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy - tak z titulu její tehdejší veřejné funkce poslankyně PSP ČR dlouhodobě podílela na formování společnosti a mladé generace v naší zemi, tudíž její odpovědnost je o to vyšší, než kdyby podobné výroky, byť veřejně, přednesl člověk aktivně manuálně činný v továrně nebo v živočišné výrobě. Existuje odpovědnost trestně právní, kde soud konstatoval, že zákon porušen nebyl. Ale zvláště v případě pedagogů, poslanců a dalších osob veřejně působících na formování společnosti je nasnadě zabývat se vážně a důsledně také odpovědností morální a mravní.

25.9.2018 prohlásila Mgr. Semelová, coby už kandidátka do Senátu v senátním obvodu Praha 12, na adresu svých dřívějších výroků ke komunistické historii, včetně vraždy Dr. Milady Horákové: „Těchto výroků ani s odstupem času nelituji a stojím si

⁶⁵ (viz. CHALUPA, 2017)

za nimi.“⁶⁶ A to i přesto, nebo právě proto, že tento její postoj byl u určité části elektro-
rátu důležitý v rozhodování o hlasu pro tuto kandidátku. A to přesto, že v době medi-
álně aktuální kauzy kolem jejich výroků o popravě Dr. Horákové odpovědělo ze 7195
čtenářů serveru novinky.cz celých 81,4%, že by se Mgr. Semelová měla za tyto své
výroky o Dr. Horákové omluvit a jen 18,6% čtenářů odpovědělo záporně.⁶⁷

Celá kauza, i aktuální potvrzení Mgr. Semelové, že setrvává na těchto svých veřejně
deklarovaných názorech, tak potvrzuje tezi o politické nereformovatelnosti KSČM jako
přímé ideové a politické pokračovatelky KSČ až do současnosti.

⁶⁶(„Semelová: Na Gottwalda a Horákovou se mě nikdo neptá. Lidi zajímá, kde zaparkují“, 2018)

⁶⁷(viz. „Komunistka Semelová půjde za výroky o Miladě Horákové před soud“, 2015)

5 Pozice KSČM na politické scéně

Rigidní postoj a neměnné názory KSČM, významně prezentované i prostřednictvím její exponentky Mgr. Semelové na mnoho minulostních témat z období komunistické diktatury v Československu, nejmarkantněji v tématu Dr. Milady Horákové, umožňuje do značné míry v Evropě unikátní postavení KSČM jako přímé a nereformované dědičky KSČ, která tyto zločiny páchala. K tomu přispívá i hodně tolerantní postoj české demokratické společnosti k existenci a společenské koexistenci KSČM, která přes klesající voličské preference dosáhla na metu „tiché vládní strany“. Základní otázkou je, jak je možné, že běžným občanům nevadí, nebo přinejmenším tolerují to, že zjevná a historicky nezpochybnitelně doložená justiční vražda na objednávku KSČ – a následná deformace společnosti – je ze strany KSČM vykládána jako spravedlivý trest, a že strana, která tento názor zastává je legitimní parlamentní stranou právního státu ČR a má díky němu své zástupce i ve strukturách EU, má trvale účast na moci zákonodárné – je nepřetržitě zastoupena v Parlamentu - a nyní má i (nepřímý) podíl na moci výkonné – tedy spoluvládne lidem naší země. Dnes jsme navíc svědky paradoxní situace, kdy přestože KSČM po posledních volbách v roce 2016 získala nejméně hlasů ve své historie, má díky své toleranci menšinové vlády ANO a ČSSD větší politický vliv, než kdy předtím v polistopadové éře. Představitelům naší vlády to pak svažuje ruce ve směru k jakékoli kritice KSČM jejíž hlasy potřebuje. ANO a ČSSD tolerována ze strany KSČM, která má tak nepřímo účast na výkonné moci, dochází k paradoxu, že součástí demokratického vládního systému je antisystémová nedemokratická strana, trvající na totalitní komunistické ideologii – viz hodnocení vraždy Dr. Horákové.⁶⁸

Myslím si, že řada voličů KSČM jsou také z různých důvodů jen nespokojení spoluobčané, kteří tak vyjadřují protest proti některým rysům současné vládní politiky, a to že je hlavním motivem, proč komunisty volí, a ne to, že by schvalovali komunistické zločiny minulosti, jako vraždu Dr. Horákové a další – byť tyto antisystémové protestní

⁶⁸ (viz. KUNŠTÁT, 2014, S. 15)

nebo společensky negativisticky vyjádřené hlasy ve volbách asi nevědomě tyto zločiny spoluschvalují nebo aspoň pomáhají relativizovat.⁶⁹

Nebezpečí spočívá také v tom, že je KSČM jedinou etablovanou antisystémovou politickou stranu s vnitřní strukturou a aparátem. Právě díky tomu si KSČM mohla zachovat původní stalinistickou ideologii a rozvíjet ji do nových demokratických podmínek. Byla společností tolerovaná jako politický ventil velké části nespokojených nebo zklamaných lidí z polistopadového vývoje, zvláště koncem devadesátých let, kdy se začaly nejvíc projevovat ekonomické a společenské problémy, hlavně u méně aktivních a méně příjmových skupin obyvatelstva, nebo občanů, kteří se uplatnili hlavně v málo kvalifikovaných pracovních pozicích, často na ně dolehly důsledky hospodářské restrukturalizace, přišli o zaměstnání apod.⁷⁰

Dnes má strana 7,5% hlasů, což se ale může v budoucnu, kdy naše země nebude ekonomicky prosperovat, změnit.

Členskou základu KSČ i KSČM tvoří převážně dělnické profese a obecně nižší sociální vrstvy, u kterých přetrvává latentní odpor k obecně vzdělaným vrstvám a jedincům, takže jakákoli kritika a negace představitelů inteligence je těmito vrstvami přijímána pozitivně a souhlasně – což je i případ vraždy Dr. Horákové. Žádná justiční vražda dělníka nebo sociálně slabého člověka dosud nikdy nebyla ze strany elektorátu KSČM ani z této strany samotné schvalována, naopak, takoví jedinci jsou oslavováni jako mučedníci boje za lepší a šťastnější zítřky. Nadto je Dr. Horáková dnes už historickou osobností a nehrozí, že by schvalovačům její popravy mohla při jakékoli společenské změně případně ublížit revanší. Bohužel i takto nízké lidské pudry hrají v případě dnešního schvalování až propagace justiční vraždy Dr. Horákové ze strany KSČM neuvěřitelnou roli.

⁶⁹ (viz. KUBÁT, M., 2010, S. 92; KUNŠTÁT, 2014, S. 15)

⁷⁰ (viz. KÁRNÍK, Z. & KOPEČEK, M., 2005)

Protestní a antisystémový charakter KSČM tak pomáhaly držet i skupiny zklamaných občanů, kteří i přes relativní blahobyt a nové společenské možnosti nebyli spokojeni se svou osobní situací, měli nenaplněné sny, ideály, ambice, mnohdy nerealistické, ale o to víc protestního potenciálu a negativního společenského postoje dávali najevo. Ideologie KSČM – včetně schvalování vraždy Dr. Horákové - se tak dostává nejen do ideologicky spřízněného spektra voličů, sdílejících stejné nebo podobné hodnoty a cíle (komunismus, diktatura proletariátu, ozbrojené povstání pracujícího lidu, zrušení individuálního vlastnictví atd.), ale má velmi širokou socioekonomickou dimenzi v (negativním) hodnocení společenských procesů po roce 1989 i historického působení KSČ právě mezi občany, kteří nesdílí ideologii, ale jen kritiku aktuálních – polistopadových - společenských poměrů. Tito lidé, nostalgicky vzpomínající na „staré dobré komunistické časy“, na společenské pořádky bez rizika, kde jediným rizikem bylo urazit komunistickou stranu, na socialistickou mentalitu „kdo nekrade, okrádá rodinu“ a rovnostářskou společnost, ve které si sice byli formálně všichni rovni, ale někteří si byli rovnější, lidé, které zjednodušeně řečeno spojuje heslo „za komunismu prostě bylo líp“. ⁷¹ Nikoli jen na hrstce zastánců stalinistických pořádků, ale hlavně na této široké skupině lidí, kteří nejsou kompatibilní se společenským uspořádáním demokratického kapitalismu, se „veze“ Mgr. Semelová a jí podobní představitelé KSČM a infikují svou ideologií překrucování historických skutečností občany a snaží se deformovat naši společnost v zásadě stejnými mediálními a psychologickými prostředky, jak to v nesčetněkrát vyšší koncentraci předváděli jejich předchůdci z KSČ v 50.tých letech, nejvýrazněji právě v procesu s Dr. Miladou Horákovou. ⁷²

U sympatizantů KSČM se z hlediska jejich sociálního zařazení jedná o mozaiku sestávající z ekonomicky neaktivních (starobní důchodci), manuálně pracujících, nekvalifikovaných nebo jen málo kvalifikovaných pracovníků, případně lidí s nižšími stupni vzdělání, a u těchto skupin obyvatel nelze předpokládat nebo vyžadovat aktivní indi-

⁷¹ (viz. WNUK-LIPINSKI, 1994, S. 413)

⁷² (viz. VLACHOVÁ, 2003, S. 487)

viduální zájem o studium, sebevzdělávání a vyhledávání společensky relevantních informací. Indoktrinované ideje tak tyto lidé přejímají mnohem snadněji, často mechanicky a každopádně výrazně méně kriticky, než je tomu u jiných sociálních a společenských skupin, které získávané informace konfrontují se svými znalostmi, případně si je doplní studiem či opatřením dalších relevantních informací.

Všechny uvedené sociální skupiny integrovala KSČM, která tak neměla ani motivaci se reformovat, neboť by přišla právě o tento společenský antisystémový, negativistický a protestní elektorát. Ve zjednodušené konstrukci lze říct, že nejen tradiční komunističtí voliči z přesvědčení, ale možná ještě větší mírou společensky protestně naladěni voliči umožnili nejen legitimizaci KSČM v demokratické společnosti, ale i její setrvání na tradicích KSČ a jejich rozvoj v nových podmínkách. Překrucováním a posouváním nezpochybnitelných historických skutečností, jež byly doloženy právě demokratickými státními i vědeckými strukturami a institucemi, nejvýrazněji schvalováním justiční vraždy Dr. Horákové, tak KSČM vlastně vycházela vstříc svému elektorátu ve společensky protestním a antisystémovém smyslu. Toto zjištění považuji za zásadní a alarmující současně.⁷³

Tvrdé voličské jádro KSČM je sice nepočetné, ale funguje jako multiplikátor ideologické linie KSČM mezi obyvatele, a to na nejnižší, sousedské nebo kolegiální úrovni, byť opět v intelektuálně méně náročných společenských a vzdělanostních skupinách. Proto se v těchto společenských vrstvách objevují na základě propagace řadových členů KSČM názory, které např. relativizují justiční vraždu Dr. Horákové slovy: „kdo ví, jak to opravdu bylo“, „není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu“, „třeba tu válku opravdu chtěla“, „někdo ji musel platit a komunisti to nebyli“ apod.⁷⁴

Sympatizanti a elektorát KSČM tak není ani sociálně ani hodnotově žádná homogenní skupina, jsou v ní tvrdí obhájci komunismu jako společenského systému i historie,

⁷³ (viz. FIALA, HOLZER, MAREŠ & PŠEJA, 1999)

⁷⁴ (viz. KUNŠTÁT, 2014, S. 19)

kteřá je v rozporu se základními lidskými právy a hodnotami, tak lidé bez ideologického názoru, ale hledající pochopení nebo (nerealistické ale líbivé) vysvětlení své často velmi individuálně vnímané neuspokojivé sociální situace. Celou tuto pestrou mozaiku, která tvoří politický základ a společenské podhoubí, z něhož ideologie KSČM dnes stále žije, charakterizuje deformovaný pohled na realitu, nejen na nejmarkantnější případ Dr. Milady Horákové, ale na celé dějinné vnímání, rozdělení na dobu předlistopadovou – komunistickou a dobu po listopadu 1989. Tu první si tito lidé idealizují (příčiny viz kapitola 2.1.1), exponují všechno tzv. „dobré“, jako budování (bytů, továren, dálnic), spokojený život, řád, stabilitu, bezstarostnost, zdravotnictví zdarma, jistotu zaměstnání až do důchodu atd., a polistopadovou dobu vnímají jako zkaženou, korupční, sociálně nespravedlivou a obecně nastavenou proti „správným hodnotám člověka“. Tyto postoje jsou pevné a stojí na zásadních názorech exponentů KSČM, jako je Mgr. Marta Semelová, s jejím výkladem „úspěchů socialismu“, kam u ní patří i justiční vražda Dr. Milady Horákové.

Paradoxem a ukázkou pokrytectví těchto lidí zároveň je, že přestože si jich skoro 70% přeje návrat předlistopadové doby a výhradní vládu KSČ(M), tak ani ne 20% z nich to považuje za reálné a dokonce cca 40% voličů KSČM považuje návrat těchto „starých časů“ za absolutně vyloučený. K tomu ¾ členů KSČM nepovažují návrat před listopad 1989 za možný nebo pravděpodobný. Ale lhát o historii a překrucovat ji budou pravděpodobně téměř všichni pilně dál, jak ukazuje i tato studie.⁷⁵

To by potvrzoval i velký odliv voličů KSČM v posledních volbách do nového politického uskupení ANO - bude líp, které má s KSČM společnou kritiku polistopadových poměrů a cílí na změnu sociální politiky.

Z toho plyne, že většina členů KSČM a jejich voličů a sympatizantů nepovažuje za reálné návrat ke komunismu ČSSR, nevěří v revoluční povstání pracujícího lidu nebo

⁷⁵ (viz. KUNŠTÁT, 2013, S. 274)

svržení kapitalismu, nečekají revoluci a ani nedělají žádné aktivity, které by k takovému zvratu mohly vést.⁷⁶

Spojující pro tuto skupinu je také chybějící osobní negativní zkušenost s důsledky komunismu u sebe nebo u blízkých v rodině, jako třeba ztráta zaměstnání z politických důvodů, zákaz studia, zabavení majetku, nucené práce, věznění či poprava z politických důvodů, jak tomu bylo v případě Dr. Milady Horákové.

Přestože krátce po roce 1989 proběhlo několik formálních pokusů o změnu image KSČM jako „demokratické“ politické strany, což se projevilo třeba změnou názvu strany, tak obsahově, programově a jak jsme ukázali v politické strategii a metodách především mediální a veřejné manipulace k žádné zásadní změně nedošlo a dnešní KSČM je v drtivé většině politických parametrů shodná se svou předchůdkyní, KSČ. Bohužel i v tak do očí bijících faktech, jako je justiční vražda Dr. Horákové, provedená na přímou objednávku a v plné režii – a tím i odpovědnosti KSČ.

Pro standardní demokracii je velmi nebezpečná dvojí tvář, kterou se KSČM projevuje: Jedna je oficiální, pro veřejnost, pro ostatní politické strany, zapadající do demokratického formálního systému, a druhá je tvář autentická, kterou se KSČM projevuje uvnitř strany a agitací exponentů i řadových členů strany, stále stejnými „metodami politické práce“ jako z 50.ých let.⁷⁷

⁷⁶ (viz. KUNŠTÁT, 2014, S. 19)

⁷⁷ (viz. BALUT & CABADA, 2000, S. 60)

6 Závěr

Smyslem této práce nebyla analýza samotného procesu justiční vraždy Dr. Milady Horákové, ani hodnocení viny tohoto státem spáchaného zločinu, ani jeho jednotlivých aktérů - to bylo historicky a faktograficky v demokratických poměrech zpracováno detailně, jasně a nezpochybnitelně.

Cílem bylo poukázat na dezinformační a cílené manipulativní mechanismy a techniky, zvláště v oblasti masové komunikace a na manipulace, směřující k cílené deformaci společnosti, ať už s jakýmkoli, politickým, vojenským, ekonomickým, ale vždy s negativním úmyslem. Podtrhnout, že tyto mechanismy jsou aktivní i ve svobodné společnosti, která má k dispozici sice relativně neomezené množství informačních zdrojů, ale také nové, rychlejší, dostupnější a efektivnější nástroje a technologie, především v oblasti elektronických médií, internetu a sociálních sítí, a to zároveň v zahrnující kvantitě. A že se tyto manipulativní pokusy neustále opakují a že žádná generace, ani ta naše, proti nim není imunní. Také na to, že se i mladí lidé dnes musí o svou svobodnou integritu zasadit, nechci říct bojovat, ale zkrátka se o ni aktivně snažit, aby se nestali obětí manipulací a jejich život neplynul jen jako nástroj k naplnění cílů těch druhých, myšleno lidí, kteří mají zrovna moc.

Záměrně jsem zvolila absolutní hraniční téma – justiční vraždu, která je nevratným a nenapravitelným procesem, jenž nejde nijak zhojit či odškodnit. Snad pouze symbolicky. A jehož největší hodnota je právě v odkazu, který nám tato nejabsolutnější hranice lidského konání, třeba právě v případě vraždy Dr. Milady Horákové, předává. Pokud tato práce povede k zamyšlení a uvažování o hodnotách a procesech, nad kterými se zde zamýšlím, tak splnila svůj účel. A pak ani oběť, kterou podstoupila Dr. Milada Horáková – a i mnozí další jí podobného osudu, nebyla marná.

7 Seznam literatury

Primární literatura:

BALÍK, S. (2003): Studie o odškodnění dosud neodškodněných obětí komunistického režimu z období 1948-89. Brno: Balík, S.

BALÍK, S. (2004): KSČM a její vztah k vlastní minulosti.

DOLEŽAL JIŘÍ, DVOŘÁKOVÁ ZORA (2001): *O Miladě Horákové a Milada Horáková o sobě*.

Praha: Klub Milady Horákové, nakladatelství Eva online dostupné pod: URL: <https://www.cbdb.cz/kniha-72526-o-milade-horakove-a-milada-horakova-o-sobe>

[07.10.2018]

FIALA, Petr, HOLZER, Jan, MAREŠ, Miroslav, PŠEJA, Pavel (1999): *Komunismus v České republice. Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. Brno: Masarykova univerzita

FIALA, P., HOLZER, J., MAREŠ, M., PŠEJA, P. (1999): *Komunismus v České republice*. Brno: Masarykova Univerzita

FORMÁNKOVÁ, Pavlína, KOURA, Petr (2008): *Žádáme trest smrti!* Praha: Ústav pro studium totalitních režimů online dostupné pod: URL: <https://www.databazeknih.cz/knihy/zadame-trest-smrti-152633> [17.06.2018]

IVANOV, Miroslav (2008): *Justiční vražda aneb smrt Milady Horákové - Miroslav Ivanov* | *Databáze knih*. XYZ online dostupné pod: URL: <https://www.databazeknih.cz/knihy/justicni-vrazda-aneb-smrt-milady-horakove-32327> [17.06.2018]

KAPLAN, KAREL (1995): *Největší politický proces M. Horáková a spol. - Karel Kaplan* | *Databáze knih*. Brno: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha, Nakladatelství Doplněk Brno, 1995 Online dostupné pod: URL: <https://www.databazeknih.cz/knihy/nejvetsi-politicky-proces-m-horakova-a-spol-263868> [07.10.2018]

KAPLAN, Karel, PALEČEK, Pavel, (2008): *Komunistický režim a politické procesy v Československu*, Brno: Barrister a Principal, online dostupné pod URL: <https://www.martinius.cz/?uItem=61089>

KÁRNÍK, Z., KOPEČEK, M. (2005): *Bolševismus, komunismus a radikální socialismus v Československu, sv.I, sv.V*. Praha: Dokořán

- KOSATÍK PAVEL (2010): *Čeští demokraté*. Praha: Mladá fronta online dostupné pod: URL: <https://www.databazeknih.cz/knihy/cesti-demokrate-46658> [07.10.2018]
- KUBÁT, M. (2000): *Komunistická strana Čech a Moravy v politickém systému České republiky*. Brno: Občanský nadační fond
- KUBÁT, M. (2010): *Politická opozice v teorii a střeoevropské praxi*. Dokořán
- KUNŠTÁT, Daniel (2013): *Za rudou oponou. Komunisté a jejich voliči po roce 1989*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON
- KUNŠTÁT, Daniel (2014): Strana, která neumírá: K příčinám stability volební podpory KSČM.
- LEHNEROVÁ, Štěpánka (10.6.1950): Všechn československý lid plně schvaluje spravedlivý rozsudek nad velezrádci: Trest je spravedlivý, Rudé právo, Ústav pro českou literaturu AV ČR, digitalizovaný archiv časopisů, online dostupné pod URL: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/6/10/3.png> [7.9.2018]
- Trestní zákoník České republiky č.40/2009 Sb. , č.40/2009 Sb. (2009)
- ÚV KSČM (2003): Tisková konference KSČM. Praha
- WNUK-LIPINSKI, Edmund (1994): Obrat Polska do leva. Sociologická a politická analýza., 30

Sekundární literatura:

- BALUT, Aleš, CABADA, Ladislav (2000): Postkomunistické strany v České republice a Slovinsku. *Politologická revue*, (6)
- CHALUPA, Martin (2017, 8.září): *Marta Semelová: Za výroky o Miladě Horákové si stále stojím, svoboda slova je důležitá*. online dostupné pod: URL: <http://www.ctidoma.cz/Jwe> [25.11.2018]
- Vyroky komunistky Semelové o vraždě Horákové patří před soud, shodují se politici* (2014, 16.únor): internetová online dostupné pod: URL: https://www.lidovky.cz/domov/vyroky-se-melove-o-vrazde-horakove-patri-pred-soud-shoduji-se-politici.A140215_174221_ln_domov_sk [25.11.2018]
- JANDOUREK, Jan: *Má poslankyně Semelová sedět za své řeči? Ne. Ale ať chodí kanály* | *Reflex.cz* (2014, 31. květen): online dostupné pod: URL: https://www.reflex.cz/clanek/komentare/55546/jan-jandourek-ma-poslankyne-semelova-sedet-za-sve-rci-ne-ale-at-chodi-kanaly.html?fb_comment_id=1458985861002508_262985%3Fmver%3D1 [18.11.2018]
- Komunistické poslankyni hrozí za výroky o Miladě Horákové trestní stíhání* (2014, 25.únor):

online dostupné pod: URL: <https://www.novinky.cz/domaci/328635-komunisticke-poslankyni-hrozi-za-vyroky-o-milade-horakove-trestni-stihani.html> [25.11.2018]

Komunistka Semelová půjde za výroky o Miladě Horákové před soud (2015, 25. August): online dostupné pod: URL: <https://www.novinky.cz/domaci/378603-komunistka-semelova-pujde-za-vyroky-o-milade-horakove-pred-soud.html> [18.11.2018]

Poslankyni Semelové hrozí trestní stíhání a až desetileté vězení (2014, 25.únor): online dostupné pod: URL: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Poslankyni-Semelove-hrozi-trestni-stihani-a-az-desetilete-vezeni-305156> [18.11.2018]

Semelová: Na Gottwalda a Horákovou se mě nikdo neptá. Lidi zajímá, kde zaparkují (2018, 25.září): online dostupné pod: URL: <https://www.novinky.cz/domaci/484233-semelova-na-gottwalda-a-horakovou-se-me-nikdo-nepta-lidi-zajima-kde-zaparkuji.html> [18.11.2018]

Semelová vysvětlovala policii své výroky o Horákové a okupaci (2014, 23. duben): internetová online dostupné pod: URL: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1037189-semelova-vysvetlovala-policii-sve-vyroky-o-horakove-a-okupaci> [18.11.2018]

Semelovou za výroky o vraždě Horákové nevyloučíme. Není jediná, bohužel, zní z KSČM | Domov | Lidovky.cz (2014, 16.únor): online dostupné pod: URL: https://www.lidovky.cz/domov/komuniste-se-distancuji-od-vyroku-semelove-na-adresu-horakove.A140216_141625_ln_domov_vsv [06.11.2018]

ŠŤASTNÝ, O. (2004, 26.únor): Teď jsi jako Kléma, chválili se komunisté. *Mladá fronta Dnes*
VLACHOVÁ, Klára (2003): Dynamika pozitivní a negativní stranické identifikace v České republice. *Sociologický časopis*, 39

Žaloba na Semelovou kvůli výrokům o smrti Horákové? Nedůvodná, řekl soud | Domov (2016, 6.ledna): internetová online dostupné pod: URL: https://www.lidovky.cz/domov/kincl-s-zalobou-na-semelovou-neuspel-soud-ji-zamitl-jako-neduvodnou.A160106_155536_ln_domov_ELE [25.11.2018]

Zpochybnila vraždu Horákové. Posudek však zní ve prospěch Semelové | Domov (2014, 20.lis-topad): online dostupné pod: URL: https://www.lidovky.cz/domov/priznani-horakove-nebylo-vynucene-rekla-semelova-obivneni-zrejme-unikne.A141118_144827_ln_domov_spa [18.11.2018]

Eidesstattliche Erklärung

Ich erkläre, dass ich die vorwissenschaftliche Arbeit eigenständig angefertigt und nur die im Literaturverzeichnis angeführten Quellen und Hilfsmittel benutzt habe.

Prag, am 7. Februar 2019

Unterschrift